

HRVATSKI glasnik

Godina XXII, broj 31

2. kolovoza 2012.

cijena 200 Ft

Baština, prilog
Hrvatskoga glasnika

1-VIII. Državni tabori
u Vlačićima;
Novinarska radionica
Hrvatskoga glasnika

Foto: Stipan Balatinac

Aktualno

Veselice ili ustanove

Ljeto mnogima znači opuštanje, radost, ljetovanje, a mnogima jednako tako rad, koji se još teže obavlja u velikim vrućinama. Ljeta su puna festivala, priredaba, zabava na otvorenome i kao da se naselja ili udruge nadmeću da organiziraju što veći tulum, što veću veselicu. U tome ni mi Hrvati nismo iznimke, tijekom ljeta se organizira mnoštvo takvih priredaba na kojima su na prvome mjestu gastronomski užici, pjesma i ples. Sve je to veselo, zabavno, a koliko je svrsishodno u očuvanju samobitnosti, jezika, razvijanju nacionalne svijesti? Neka me nitko ne shvati krivo, potrebno je i druženje, zabava, ples, ali ljudi će za to najlakše dati i sami materijalna sredstva, onaj tko voli zabave, taj će i ulagati u to.

Još jednom naglašavam, nisam protiv veselja, volim se i ja družiti, ali u današnjoj situaciji kada treba razmisliti o svakoj forinti, moglo bi se umjerenije baratati materijalnim sredstvima i svrsishodnije ih iskoristiti kada je sve manje sredstava za održavanje ustanova, a da ne govorimo o tome kako te velike veselice kod većinskog naroda ne izazivaju simpatiju. Više puta sam čula komentar: „ovi samo zabave znaju organizirati“ ili kada se radi o narodnostima, sjećaju se samo zabave.

Kao da i naša država tako razmišlja o nama, očito je kada pogledamo potpore Fondacije «Wekerle», najviše je potpore namijenjeno kulturnim i vjerskim programima (100 milijuna) i djelovanjima civilnih organizacija (125 milijuna), a za razvoj narodnosnih ustanova pola toliko (50 milijuna), a za tabore u kojima negujemo svijest mladeži, naše budućnosti tek trećinu (30 milijuna).

Razmišljamo li o našoj budućnosti, trebalo bi razmisliti u što treba više ulagati? Naravno, u ustanove. Sjetimo se samo koliko se povećao broj učenika u jednoj našoj dvojezičnoj gimnaziji pošto je obnovljena i uvjeti su postali mnogo povoljniji. Razmotrimo li nedostatak hrvatskih kadrova na raznim poljima, možda bismo iz tih sredstava mogli i školovati nekoliko njih, ali s ugovorom, da kasnije svoj duhovni kapacitet ulažu u našu zajednicu. Usporedim li okvirni iznos sredstava potpore za civilnu sferu i za ustanove, opet se sjetim toga da se ulaže u ono što je nesigurno, jer neka civilna organizacija možda jedne godine postoji, a druge godine već ne. Budući da se radi o dobrovoljnoj djelatnosti, u civilnoj sferi potpuno ovisi o pojedincima hoće li biti aktivna organizacija ili ne, ali ustanova je posve drugo ustrojstvo. Ona mora biti ustaljena, u njoj su ljudi plaćeni, stoga imaju i obveze, a može ih se i nadzirati. Najsigurnija budućnost zajednice uvijek je dobro institucionalno zaleđe i odgovarajući ljudski kapacitet. Možda bi trebalo razmisliti o raspodjeli sredstava ukoliko nam je odista važna budućnost naše zajednice, ukoliko želimo imati ustanove, a ne samo mamurna sjećanja s velikih veselica.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Republika Hrvatska pred svojim je velikim državnim praznikom, Danom pobjede i domovinske zahvalnosti, te Danom hrvatskih branitelja koji se slavi 5. kolovoza. Dan je to spomena na pobjedu ostvarenu u Domovinskom ratu prije sedamnaest godina, 1995. godine. Tada je Hrvatska vojska oslobodila okupirani grad Knin u vojno-redarstvenoj operaciji Oluja. Tri mjeseca prije, 1. svibnja 1995, postrojbe Hrvatske vojske i specijalne policije vojno-redarstvenom akcijom Bljesak oslobodili su i pod hrvatski suverenitet u okviru međunarodno priznatih granica vratili 500 četvornih kilometara zapadne Slavonije. Oslobađanje hrvat-

sredno iznad naših domova. Nakon ulaska Hrvatske vojske u hrvatski kraljevski grad Knin, prijestolnicu kralja Zvonimira, tadašnji predsjednik Republike Hrvatske Franjo Tuđman između ostaloga kazao je: „Ovo je stvaranje temelja za suverenu i nezavisnu hrvatsku državu za buduće stoljeće“. Hrvatska je bila

međunarodno priznata, ali nije gospodarila svom dužinom svojih granica. Preko dvjesto tisuća mladića, hrvatskih vojnika porazili su vojsku takozvane Vojne krajine, koja je potpisala bezuvjetnu kapitulaciju na haubi jednog policijskog vozila. Desetak godina kasnije njihovi su generali zatvoreni,

proglašeni ratnim zločincima, a operacija Oluja „zdrženim zločinačkim potхватom“.

U samo 84 sata vojno-redarstvene operacije Oluja, u kojoj je bilo angažirano gotovo 200 tisuća hrvatskih vojnika i kojom je oslobođeno više od 10 000 četvornih kilometara dotad okupiranog

Nakon ulaska Hrvatske vojske u hrvatski kraljevski grad Knin, prijestolnicu kralja Zvonimira, tadašnji predsjednik Republike Hrvatske Franjo Tuđman između ostaloga kazao je: „Ovo je stvaranje temelja za suverenu i nezavisnu hrvatsku državu za buduće stoljeće“.

skog teritorija nastavljeno je u kolovozu iste godine vojno-redarstvenom akcijom Oluja, a tri godine kasnije, 15. siječnja 1998, završeno mirnom reintegracijom hrvatskog Podunavlja. Oluja je uz Bljesak ključna akcija koja je dovela do kraja Domovinski rat. U operaciji je oslobođeno 10 400 četvornih kilometara ili 18,4 posto ukupne površine Hrvatske. Kada smo krenuli kući, putovali smo sate i sate, trajektom na Pag pa preko Paškog mosta gdje se prometovalo tek jednim kolnikom dalje prema kući. Bilo je to tako i te godine. Ujutro 4. kolovoza nebo je bilo vedro, a helikopteri su letjeli iznad naših glava i krovova kuća. Znali smo kako ćemo uskoro moći i u svoje vinograde, kako će možda i put kući postati kraći, kako će se mnogi znanci moći vratiti svojim kućama, neće biti više opasnosti od danonoćnih prijetnji s terorističkih položaja nepo-

područja, Hrvatska je vojska ostvarila sve zacrtane ciljeve. Oslobođila je okupirana područja pod nadzorom pobunjenih Srba, na kojima je bila uspostavljena paradržava tzv. Republika Srpska Krajina. Operacijom je vraćen u hrvatski ustavno-pravni poredak cijeli okupirani teritorij osim istočne Slavonije.

Vojno-redarstvena operacija Oluja '95. završena je 8. kolovoza kada su hrvatske postrojbe stale na međunarodno priznatu granicu između Hrvatske i BiH. Predaja zapovjednika srpske vojske u Viduševcu 8. kolovoza značila je kraj operativnog dijela operacije Oluja '95., ali i kraj vojnoga djelovanja na području Republike Hrvatske u Domovinskom ratu za slobodu i nezavisnost Hrvatske od 1991. do 1995. godine.

Pripremila: Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik!

Aktualno

Temeljni koordinacijski fond Sándor Wekerle

Rezultati hrvatskih natječaja 2012.

1. Kulturna djelatnost	115 natječaja	15 616 404 Ft
2. Civilne udruge	17 natječaja	8 200 000 Ft
3. Tabori	9 natječaja	4 391 352 Ft
4. Ustanove državnih samouprava	2 natječaja	7 400 000 Ft
5. Usavršavanja pedagoga	2 natječaja	2 850 000 Ft
U k u p n o :		38 457 756 Ft

Raspodijeljena financijska sredstva za natječaje u pet kategorija Temelnoga koordinacijskog fonda Sándora Wekerlea

Na osnovi prijedloga Odbora za podupiranje narodnosti i temeljem Vladine odredbe 28/2012. (III.06.) 12. §, državni tajnik za vjerske, narodnosne i civilno-društvene odnose Ministarstva humanih potencijala donio je odluku o raspodjeli financijskih sredstava na teret stavka središnjeg proračuna za podupiranje programa za očuvanje narodnosne samobitnosti, materinskog jezika, običaja, humanih i predmetnih vrednota, u pet kategorija natječaja 2012. godine. Za podupiranje djelovanja narodnosnih društvenih civilnih udruga osiguran je okvirni iznos od 125 milijuna. Moglo se tražiti od sto tisuća do četiri milijuna forinti, za tabore u Mađarskoj ili u matičnoj domovini 30 milijuna, moglo se tražiti maksimalno milijun forinti, za narodnosne kulturne sadržaje 100 milijuna, moglo se tražiti od 150 tisuća do 500 tisuća forinti, za ustanove u nadležnosti državnih narodnosnih

samouprava 50 milijuna forinti, moglo se tražiti od petsto tisuća do deset milijuna forinti. Naknadno je raspisan i natječaj za podupiranje usavršavanja narodnosnih pedagoga, moglo se tražiti od sto tisuća do dva milijuna forinti. Na natječaj za podupiranje djelovanja narodnosnih društvenih civilnih udruga pristiglo je 279 molba, tražen je iznos 426 775 067 forinta, za tabore u Mađarskoj ili u matičnoj domovini 85 molba, tražen je iznos 40 628 448, za ustanove u nadležnosti državnih narodnosnih samouprava pristiglo je 27 molba, tražen je iznos 102 941 453, za podupiranje usavršavanja narodnosnih samouprava pristiglo je osam molbi, tražen je iznos 11 488 520, za narodnosne kulturne sadržaje 715 molba, tražen je iznos 266 323 956, raspodijeljeno je 99 999 916. Kod ostalih kategorija raspodijeljen je okvirni iznos. Većina sadržaja sufinancira se naknadno.

Hrvatski sadržaji u kategoriji za podupiranje usavršavanja pedagoga

Odobren iznos: 2 850 000 Ft

	Natjecatelj	Naslov projekta	Tražen iznos	Odobren iznos
1.	Hrvatska državna samouprava	Usavršavanje za pedagoge hrvatskih dvojezičnih škola u stručnim predmetima	2 000 000	1 750 000
2.	Visoka škola Józsefa Eötvösa	Stručno usavršavanje na hrvatskom jeziku s hospitiranjem u Republici Hrvatskoj	1 997 790	1 100 000

Hrvatski sadržaji u kategoriji za ustanove u nadležnosti državnih narodnosnih samouprava

Odobren iznos: 7 400 000

	Natjecatelj	Naslov projekta	Tražen iznos	Odobren iznos
1.	Hrvatska državna samouprava	Izgradnja multifunkcionalne dvorane	3 675 957	1 400 000
2.	Hrvatska državna samouprava	Preuzimanje Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže	9 991 000	6 000 000

Objavljeni rezultati dodatne potpore narodnosnih samouprava po zadatku

Na temelju Vladine uredbe 28/2012. (III. 6.) o financiranju narodnosnih samouprava donesena je odluka o dodatnom financiranju mjesnih i područnih narodnosnih samouprava.

Narodnosne samouprave koje nisu udovoljile Vladinoj uredbi 368/2011. (XII. 31.) glede davanja izvješća o podacima (obračun, proračun) za njih je dodatna potpora obustavljena.

Samouprave koje nisu otvorile poseban bankovni račun što im jamči novi zakon o pravima narodnosti, njima će potporu doznačiti tek pošto su registrirani u registru Mađarske državne riznice.

Odluke o potpori mogu se pogledati na web-stranici kormany.hu.

Obavijest

Obavještavamo sve predsjednike hrvatskih samouprava da, prema odluci Hrvatske samouprave Baranjske županije, organiziramo usavršavanje u paškim Vlašićima, u „Zavičajju“, kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj.

Usavršavanje će se održati od 5. do 7. listopada ove godine.

Predviđena su predavanja o samoupravnom sustavu u Republici Hrvatskoj, o stanju i položaju nacionalnih manjina u Hrvatskoj, i o iskustvima novog načina financiranja nacionalnih manjina u Mađarskoj. Osim toga planiramo i razgledavanje grada Paga i Zadra. Budući da u našoj županiji djeluje 41 samouprava, iz svakog mjesta čekamo **jednu osobu**.

Ako iz kojeg mjesta ne bude prijavljenih, može se javiti i više osoba. Troškove prijevoza (autobus) snosit će Hrvatska samouprava Baranjske županije, a polupanسیون plaća dotična samouprava ili pojedinac (25 eura dnevno).

MOHAČ – U organizaciji Čitaonice mohačkih Šokaca, 4. kolovoza u Mohaču se priređuje XIX. šokačka grahijada. Program počinje u 14 sati paljenjem vatre, a od 17 sati nastavlja se prigodnim kulturnim programom. U 18 sati upriličit će se večera, a već tradicionalna Grahijada završava šokačkim balom. Prijave i rezerviranje stolova u Šokačkoj čitaonici (Táncsicseva ulica 34).

Hrvatski sadržaji u kategoriji za tabor u Mađarskoj ili u matičnoj domovini

Odobren iznos: 4 391 352

	Natjecatelj	Program	Tražen iznos	Odobren iznos
1.	Udruga drvorezbara	XVII. sumartonski narodni i umjetnički tabor drvorezbara	401 828	0
2.	Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krležu, Pečuh	Tabor hrvatskoga jezika u Omišlju	310 000	310 000
3.	Hrvatska državna samouprava	Tabor hrvatskoga jezika	1 000 000	1 000 000
4.	Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“, Serdahel	SETA hrvatski društveni omladinski tabor	340 352	340 000
5.	Osnovna škola i gimnazija „Pál Kitaibel“, Harkanj	Tabor hrvatskoga jezika i narodopisa na Jadranu	476 000	476 000
6.	Hrvatska samouprava u Koljnofu	Tabor hrvatskoga jezika i tambure	215 000	215 000
7.	Hrvatska samouprava u Erzsébetvárosu	Tabor hrvatskoga jezika i narodopisa u Selcu	500 000	390 000
8.	Hrvatska katolička omladinska vjerska i kulturna udruga, Hrvatski Židan	19. Hrvatski omladinski tabor „Peruška Marija“	400 000	0
9.	Hrvatska samouprava Šomodske županije	Tabor hrvatskoga jezika i plesova	1 000 000	1 000 000
10.	Hrvatska samouprava u Kaniži	Tabor za očuvanje hrvatskih običaja	630 000	240 352
11.	Obrazovno središte i knjižnica, Tukulja	Kolo tabor	840 000	0
12.	Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i dački dom, Budimpešta	Tabor hrvatskoga jezika i narodopisa	420 000	420 000

Hrvatski sadržaji u kategoriji za podupiranje djelovanja narodnosnih društvenih civilnih udruga

Odobren iznos: 8 200 000

	Ime udruge, društva	Program	Traženi iznos	Odobren iznos
1.	KUD Tanac, Pečuh	Za djelovanje	1 100 000	200 000
2.	Kulturna i vjerska udruga šokačkih Hrvata u Vršendi	Za unapređenje djelovanja	564 000	100 000
3.	Hrvatski umjetnički plesni ansambl „Luč“, Budimpešta	Za djelovanje	2 500 000	600 000
4.	Kulturna i izvorna udruga „Vizin“, Pečuh	Za djelovanje	378 540	100 000
5.	KUD Martince	Za djelovanje	1 538 000	300 000
6.	Pečuško Hrvatsko kazalište	János Háry: Jóska Rák, danski kraljević	4 000 000	0
7.	Hrvatska izvorna plesna skupina, Budimpešta	Za djelovanje	508 960	350 000
8.	KUD Marica, Salanta	Za djelovanje	519 000	250 000
9.	Državno društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva, Budimpešta	Za djelovanje	1 018 140	300 000
10.	Udruga Sopronskih Hrvata	Za djelovanje	640 000	150 000
11.	Koljnofsko hrvatsko društvo	Za djelovanje	836 960	100 000
12.	KUD Baranja, Pečuh	Za djelovanje	2 101 870	900 000
13.	Bunjevačka Zlatna grana, Baja	Očuvajmo svoje običaje	35 000	100 000
14.	Mohačka šokačka čitaonica	Za djelovanje	1 220 000	400 000
15.	KUD Neven, Kačmar	Za očuvanje bunjevačkih običaja	932 000	0
16.	Kulturna i vjerska udruga u Sambotelu	Za djelovanje	980 000	100 000
17.	Savez Hrvata u Mađarskoj	Za proračun	3 497 798	3 450 000
18.	KUD Baranja, Pečuh	Za djelovanje	1 670 000	700 000
19.	Društvo Hrvati-Horvátok, Koljnof	Za djelovanje	320 000	100 000

KERESTUR – Članovi Udruge Zrinskih kadeta potkraj srpnja posjetili su udruhu Loborskoga viteškog reda Svetog križa. Suradnja između dvije udruge nastala je lani prilikom posjeta loborske udruge na Dane Nikole Zrinskog. Obje se udruge bave obnavljanjem i čuvanjem povijesnih vrijednosti i kulturne baštine, izvođenjem programa vezanih za kulturno stvaralaštvo i turističku promidžbu, stoga su pronađene mnoge zajedničke točke suradnje.

Hrvatski sadržaji u kategoriji za narodnosne kulturne programe

Odobren iznos: 15 616 404

	Natjecatelj	Program	Tražen iznos	Odobren iznos
1.	Udruga drvorezbara	XVII. sumartonska narodna i umjetnička kolonija	401 828	80 000
2.	Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“, Serdahel	Hrvatski međunarodni folklorni susret u Serdahelu	466 715	80 000
3.	Hrvatska samouprava u Vršendi	VII. susret hrvatskih crkvenih zborova	241 000	80 000
4.	KUD Tanac, Pečuh	Međunarodni folklorni festival	500 000	170 000
5.	Kulturno i športsko društvo u Serdahelu	IV. međunarodni malonogometni turnir, kuhanje hrvatskih specijaliteta i očuvanje običaja	459 920	70 000
6.	Hrvatska samouprava u Keresturu	Hodočašće u Hrvatsku	150 000	50 000
7.	Hrvatska samouprava u Kašadu	Hrvatski narodnosni dan	207 000	80 000
8.	Obrazovno središte „Nikola Zrinski“, Kerestur	S nama živući običaji	150 000	80 000
9.	Hrvatska samouprava u Bizonji	Bizonjski hrvatski dani	340 259	80 000
10.	KUD Tanac, Pečuh	Razvoj web-stranice	200 000	0
11.	Hrvatska samouprava u Čavolju	60. obljetnica djelovanja Bunjevačkoga kulturnog društva u Čavolju	344 170	80 000
12.	Obrazovno središte „Nikola Zrinski“, Kerestur	Hrvatsko-mađarski sportski dani	450 000	0
13.	Hrvatska državna samouprava	Državni likovni natječaj	384 500	280 000
14.	Hrvatska državna samouprava	Državno natjecanje u kazivanju proze i poezije na hrvatskom jeziku	318 050	300 000
15.	Hrvatska državna samouprava	Natjecanje iz hrvatskoga jezika	422 000	400 000
16.	Hrvatska državna samouprava	Metodička konferencija	409 000	350 000
17.	Hrvatska državna samouprava	Državno hodočašće	500 000	500 000
18.	Hrvatska državna samouprava	Zidni kalendar 2013	377 100	300 000
19.	Hrvatska državna samouprava	Zidni kalendar dječjih crteža 2013	377 100	200 000
20.	Hrvatska samouprava u Foku	Hodočašće u Hrvatsku na blagdan Velike Gospe	400 000	300 000
21.	Hrvatska izvorna plesna skupina, Budimpešta	Gostovanje u matičnoj domovini	200 000	200 000
22.	Hrvatska samouprava u Keresturu	Razvoj i osvežavanje dvojezične web-stranice	197 800	0
23.	Obrazovno središte „Nikola Zrinski“, Kerestur	Razvoj i osvežavanje dvojezične web-stranice	197 800	0
24.	Hrvatska samouprava u Foku	Jubilarni hrvatski dan u Foku	500 000	300 000
25.	Croatia d. o. o.	Hrvatski kalendar 2013	500 000	400 000
26.	Hrvatska državna samouprava	Državni susret mladeži	285 040	250 000
27.	Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“, Serdahel	Razvoj web-stranice	211 455	0
28.	Udruga baranjskih Hrvata, Pečuh	Hodočašće u Mariju Bistricu i Zagreb	200 000	100 000
29.	Hrvatska samouprava u Kisegu	Sudjelovanje na tradicionalnom hodočašću u Celju	150 000	50 000
30.	Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Pečuh	XI. međunarodna znanstvena kroatistička konferencija	500 000	420 000
31.	Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Pečuh	Dinko Šokčević: Natio Dalmatica	500 000	420 000
32.	Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Pečuh	Erika Rac: Govor pomorskih Hrvata	500 000	400 000
33.	Kulturna i izvorna udruga «Vizin», Pečuh	Ovjekovječene posljednjega hrvatskog đudaša u Mađarskoj	425 450	180 000
34.	KUD Martince	S ove i one obale Drave	500 000	370 000
35.	Hrvatska samouprava u Martincima	Festival na Ivanje	500 000	300 000
36.	Hrvatska samouprava u Dombolu	Hrvatsko hodočašće u Medugorje	500 000	300 000
37.	Croatia d. o. o.	Blagdanski kalendar	500 000	0
38.	Kulturno i športsko društvo u Serdahelu	Prošlost sela Serdahela u dokumentacijama i na fotografijama	165 636	50 000
39.	Hrvatska državna samouprava	Državni hrvatski dan	500 000	500 000
40.	Hrvatska samouprava u Dombolu	Dombol-fest, hrvatski festival	210 000	150 000
41.	Croatia d. o. o.	Oblikovanje web-trgovine	405 000	0
42.	Hrvatska državna samouprava	Državna kulturna turneja, Barča	295 902	250 000
43.	Hrvatska državna samouprava	Državna kulturna turneja, Mohač	262 500	250 000
44.	Hrvatska samouprava u Daranju	Podravska hrvatska večer	150 000	80 000
45.	Hrvatska samouprava u Potonji	Hrvatski Božić	426 250	120 000
46.	Hrvatska samouprava u Potonji	Hrvatsko hodočašće	430 000	120 000
47.	Hrvatska samouprava u Novom Selu	Hodočašće u Crikvenicu	500 000	130 000
48.	Hrvatska samouprava u Brlobašu	Hodočašće u Mariju Bistricu	175 000	80 000
49.	Hrvatska samouprava u Hrvatskim Šicama	100. godišnjica hrvatskoga mješovitoga zbora	150 000	50 000
50.	Hrvatska samouprava u Lukovišću	Hodočašće u Ostrogon	308 000	130 000
51.	Hrvatska samouprava u Aranyosdadanyu	Tko što zna? natjecanje na hrvatskom jeziku	279 000	0

Hrvatski sadržaji u kategoriji za narodnosne kulturne programe

52.	Hrvatska samouprava u Poganu	Dan kupusa 2012	444 240	150 000
53.	Hrvatska samouprava u Tomašinu	Podravska hrvatska kulturna, kazališna večer	230 000	120 000
54.	Osnovna škola s narodnosnim jezikom, Četar	GRAJAM, regionalni festival hrvatskih pjesama 2012	150 000	80 000
55.	Hrvatska samouprava u Keresturu	Njegovanje hrvatskih partnerskih veza	192 000	50 000
56.	Obrazovno središte na Fancagi, Baja	Fancaška berba	219 000	180 000
57.	Hrvatska samouprava u Kukinju	Hodočašće u Šikloš i Đud	232 155	50 000
58.	Hrvatska samouprava u Gari	Garski Bunjevci	500 000	280 000
59.	Hrvatska samouprava u Salanti	Posjet vjerskih i kulturnih znamenitosti naselja Molve, Zagreba, Marije Bistrice	265 500	80 000
60.	Hrvatsko-mađarska kulturna udruga Jadran, Sambotel	Oblikovanje web-stranice	400 000	0
61.	Hrvatsko-mađarska kulturna udruga Jadran, Sambotel	Vjerski i kulturni programi na materinskom jeziku	500 000	0
62.	Hrvatska samouprava u Olasu	Hodočašće u Međugorje	350 000	80 000
63.	Sumartonsko društvo prijatelja vina	Vjerni prijatelji vina- vjernici vina	171 450	50 000
64.	Hrvatska samouprava u Petribi	Hrvatska web-stranica	500 000	0
65.	Hrvatska samouprava u Petribi	Hrvatski dan	500 000	80 000
66.	Koljnofsko hrvatsko društvo	X. šopronski hrvatski dani	500 000	130 000
67.	Hrvatska samouprava u Šeljinu	Hrvatski dan u Šeljinu	430 000	80 000
68.	Hrvatska samouprava u Sósvertike	Berben veselica i Hrvatski dan	300 000	80 000
69.	Hrvatska samouprava u Starinu	Stazama naše vjere	500 000	100 000
70.	Hrvatska samouprava u Šeljinu	Hodočašće u Hrvatsku	450 000	80 000
71.	Hrvatska samouprava Šomodske županije	Županijski hrvatski dan	472 500	250 000
72.	Hrvatska samouprava Šomodske županije	Županijsko hrvatsko hodočašće	255 450	150 000
73.	Koljnofsko hrvatsko društvo	Nastup na priredbi Pjevajuće Bibinje, 2012	450 000	200 000
74.	Društvo Zrinski kadeti, Kerestur	Oblikovanje dvojezične web-stranice	197 800	0
75.	Društvo Zrinski kadeti, Kerestur	Upoznajmo Pomurje	205 600	50 000
76.	Hrvatska samouprava Hrvatski Židan	5. Glas Gradišća, međunarodna smotra hrvatske mladeži	400 000	100 000
77.	KUD Baranja, Pečuh	45. godišnjica KUD-a Baranja	500 000	350 000
78.	Hrvatska samouprava u Bojevu	Dan hrvatskih odnosa	240 750	80 000
79.	Vrtić, osnovna i umjetnička škola „Géza Kiss”, Šeljin	Susret s prijateljskom školom za očuvanje hrvatskoga jezika i samobitnosti	265 000	100 000
80.	Hrvatska samouprava u Pečuhu	Hrvatski dan	480 130	400 000
81.	Vrtić, osnovna i umjetnička škola „Géza Kiss”, Šeljin	Natjecanje osnovnoškolaca u pjevanju hrvatskih pop-pjesama	237 000	50 000
82.	Hrvatski klub Augusta Šenoe, Pečuh	Priredivanje izložaba	194 160	100 000
83.	Hrvatska samouprava u Kaniži	Susret hrvatske tamburaške mladeži	405 000	50 000
84.	Hrvatski klub Augusta Šenoe, Pečuh	Književne tribine	194 160	150 000
85.	Hrvatski klub Augusta Šenoe, Pečuh	Božićni koncert	379 534	300 000
86.	Društvo hrvatske mladeži u Kaniži	Hrvatska mladež zajednički za očuvanje vjere	298 600	50 000
87.	Hrvatska samouprava u Gari	Hodočašće i izlet u hrvatsku Baranju	150 000	100 000
88.	Hrvatska samouprava u Kaniži	Tjedan hrvatske kulture u Kaniži	490 000	80 000
89.	Hrvatska samouprava u Kaniži	Izgradnja odnosa kaniških Hrvata s matičnom domovinom	478 000	80 000
90.	KUD Baranja, Pečuh	XXIII. državni kolo tabor	500 000	0
91.	Hrvatska samouprava u Narda	Hodočašće u Celje	148 500	50 000
92.	Hrvatska samouprava u Čikeriji	Dužijanca 2012	432 150	80 000
93.	Hrvatsko izvorno društvo Drava, Lukovišće	Program i plesničica za 5. godišnjicu	210 000	80 000
94.	Hrvatska samouprava u Nardi	Oblikovanje web-stranice	257 175	0
95.	Hrvatska samouprava u Narda	Hrvatski dan	425 331	100 000
96.	Hrvatska samouprava u Poganu	Hodočašće na Martinje	166 500	100 000
97.	Hrvatska samouprava u Četaru	Gostovanje na Smotri folkloru u Starim Jankovcima	200 000	80 000
98.	Hrvatska samouprava u Lukovišću	IV. međunarodni tamburaški festival	500 000	326 000
99.	Hrvatska samouprava u Fičehazu	Vjerski izlet u Hrvatsku	257 000	80 000
100.	Hrvatska samouprava u Četaru	Oblikovanje web-stranice	140 000	0
101.	Hrvatska samouprava Zalske županije	Hodočašće u matičnu domovinu	197 000	50 000
102.	Hrvatska samouprava u Četaru	Prekogranični hrvatski dan	180 000	0
103.	Hrvatsko turističko društvo u Mađarskoj, Petrovo Selo	Hrvatska – što treba vidjeti	482 000	100 000
104.	Hrvatska samouprava u Četaru	Koncert i paljenje adventskih svijeća	100 000	0
105.	Hrvatski zbor Ljubičica, Petrovo Selo	2. susret hrvatskih pjevačkih zborova u Zagrebu	175 000	80 000
106.	Savez Hrvata u Mađarskoj	Hrvatski dan na Fancagi	480 000	200 000

Hrvatski sadržaji u kategoriji za narodnosne kulturne programe

107.	Hrvatska samouprava u Pustari	Hodočašće za ojačanje hrvatske vjere	500 000	0
108.	Koljnofsko hrvatsko društvo	Sudjelovanje na Martinje u Gračanima	260 000	100 000
109.	Hrvatska samouprava u Naradu	Hrvatska večer	270 000	50 000
110.	Društvo Hrvati-Horvátok, Koljnof	Advent 2012 u Koljnofu	250 000	80 000
111.	Društvo Hrvati-Horvátok, Koljnof	Znameniti kantori-učitelji gradišćanskih Hrvata	150 000	50 000
112.	Društvo Hrvati-Horvátok, Koljnof	IV. međunarodni susret hrvatskih pisaca 2012	400 000	100 000
113.	Hrvatska samouprava u Kačmaru	Bunjevački dan	163 530	80 000
114.	Hrvatska samouprava u Kačmaru	Susret zborova na Duhove	191 250	80 404
115.	Hrvatska samouprava u Dunajvárosu	Hrvatski dan u Dunajvárosu	500 000	50 000
116.	Kulturno i izvorno društvo Kalavci, Hrvatski Židan	10 godina 10 plesova – u znaku gradišćanske hrvatske kulture	300 000	50 000
117.	Hrvatska samouprava u Kačmaru	Materice i Oci, spomen-dan Ivana Petreša	117 000	50 000
118.	Hrvatska samouprava u Šopronu	Paljenje adventskih svijeća u Šopronu	200 000	80 000
119.	Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đački dom, Budimpešta	Tjedan hrvatske kulture	500 000	80 000
120.	Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đački dom, Budimpešta	Obrazovni izlet	500 000	50 000

Izvor: www.wekerle.gov.hu

Sastavila: Kristina Goher

BUDIMPEŠTA

Vlada podupire proširenje autonomije slovenske narodnosti u Mađarskoj

Csaba Latorcai, zamjenik državnog tajnika odgovoran za narodnosne i civilne veze pri Ministarstvu ljudskih resursa, 27. lipnja usuglašavao je s Matjažem Longarom, pročelnikom Ureda za Slovence izvan domovine, o aktualnim pitanjima slovenske narodnosti u Mađarskoj. Razmotrili su položaj slovenske narodnosti u Mađarskoj, aktualna pitanja uzdržavanja i financiranja obrazovnih i kulturnih ustanova. Pri tome je g. Longar izjavio da su dobili pozitivne povratne informacije od predstavničkih tijela slovenske narodnosti, te je zahvalio na dodijeljenoj potpori slovenskim ustanovama. Csaba Latorcai obavijestio je Longara kako će s dodatnom potporom Državnog tajništva za crkvene, narodnosne i civilne veze za 2012. godinu biti omogućeno tjedno emitiranje od 28 sati Slovenskog radija u održavanju Slovenske državne samouprave i neprekidno djelovanje Spomen-kuće Kühar.

Među najvažnijim koracima za proširenje kulturne autonomije Vlada podupire odluku Slovenske državne samouprave od 16. travnja, kojom će preuzeti na održavanje dvije osnovne škole i vrtića s nastavom na slovenskom jeziku, čime će osigurati dugoročno i nesmetano djelovanje dviju ustanova. Matjaž Longar reče kako sufinanciranjem mađarske vlade valja riješiti pitanje Slovenskoga kulturnog centra u Monoštru (Szentgotthárd), osigurati vlastiti udio u natjecanjima za programe o prekograničnoj suradnji i riješiti pitanje položaja Muzeja Ágostona Pávla. Latorcai je podvukao da su u svezi s trima pitanjima potrebna daljnja usuglašavanja, te predložio i osobne konzultacije sa zainteresiranima. Dogovoreno je da će nastaviti redovite susrete. Razgovorima je sudjelovala i Darja Bavdaz Kurat, veleposlanica Republike Slovenije u Mađarskoj.

DARANJ – Tradicionalni Dan sela i ove se godine priređuje u Daranju u organizaciji tamošnje samouprave 4. kolovoza. Spomenimo kako ondje djeluje i Hrvatska samouprava, koja se aktivno uključuje u organizaciju Dana sela. Organizatori su se pobrinuli za niz cjelodnevnih sadržaja i zanimljivih programa za sve dobi. Toga će dana u Daranju pribivati gosti iz Gradine, a predviđen je i nastup podravskih KUD-ova.

Imenovan novi ravnatelj Hrvatske matice iseljenika

Mr. sci. Marina Knezovića, u skladu s člankom 20. i 24. Statuta Hrvatske matice iseljenika, Upravni odbor, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, na sjednici 13. srpnja ime-

novao je ravnateljem. Odluka je stupila na snagu 16. srpnja i mr. Knezović će dužnost obnašati u četverogodišnjem razdoblju. Dosadašnja ravnateljica, profesorica Katarina Fuček, istoga se dana razrješava dužnosti na koju je stupila 16. srpnja 2009.

Novi ravnatelj rođen je u Zagrebu 3. lipnja 1968. Ondje je završio osnovnu i srednju školu te studij povijesti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istom je fakultetu i magistrirao temom „Preporodna hrvatska i Bosna i Hercegovina od 1830. do 1849.” Stekao je i zvanje web-dizajnera. Predavao je povijest u osnovnim, srednjim stručnim školama i gimnazijama. Autor je priručnika za napredno učenje povijesti „Hrvatski narodni preporod”, Zagreb, 2005. Stručno je usavršavao nastavnike povijesti. Bio je istraživač na međunarodnome znanstvenom projektu Triplex Confinium. Objavio je i znanstvene članke koji se bave ranom modernom hrvatskom poviješću, hrvatskim narodnim preporodom i razdobljem „maspoka”. Trenutačno se znanstveno bavi ekohistorijskim temama, a posebno onima vezanima za hrvatski rani srednji vijek. Član je Hrvatskoga društva za ekonomsku povijest i ekohistoriju. Vlasnik je i autor središta za hrvatsku povijest od 2005.

TOMAŠIN – U tome malom šomodskom naselju od ovoga samoupravnog ciklusa djeluje i Hrvatska samouprava. Naselje je u okružnom bilježništvu sa selom Daranjem, a 28. srpnja priređen je Dan sela s brojnim sadržajima. Načelnik sela je József Sabac. Dan je započeo malonogometnim turnirom na kojem je najbolja bila potonjska momčad, a uz nju su među ostalima sudjelovale momčadi iz Martinaca i Daranja. Niz sadržaja nudili su organizatori za sve dobi, među njima natjecanje u kuhanju perkelta od svinjskog mesa na kojem je potonjska družina za svoj perkelt osvojila treće mjesto.

Intervju

Vilim Karlović, autor knjige „Preživio sam Vukovar i Ovčaru”, ni nakon tolikih patnja nije izgubio vjeru u Boga, u čovjeka i u bolju sutrašnjicu

Razgovor vodila: *Bernadeta Blažetin*

– Mi Hrvati u Mađarskoj samo smo izvana zabrinuto pratili događaje Domovinskoga rata i na svoj način pomagali ljudima koji su bili prisiljeni napustiti svoje domove i tražiti utočište u našim hrvatskim naseljima uz granicu. Unatoč razvijenosti današnjih glasila još uvijek je površno ono što se zna o ratu koji se vodio u našem susjedstvu iako mnogi od naših Hrvata posjete Vukovar kako bi odali počast žrtvama, ljudima koji su dali vrlo mnogo da se ostvari neovisna hrvatska država.

– Sve ove godine slušao sam sve i svašta o toj temi, ali nikada onako kako je to ispravno i jedino moguće. Mnogi su me zapitkivali o događajima u Vukovaru, Ovčari itd., jer, nažalost, vrlo nas je malo koji smo to uspjeli preživjeti i svjedoci smo onoga što se događalo. Kada čovjeka pitaju nabrzinu, ne može se ni sjetiti, pa zbog toga sam se odlučio na pisanje. Mislim da dok ljudi čitaju moju knjigu u kojoj ima jako teških scena, mislim da zaista dobiju želju da se to nikada ne ponovi, pa možda knjiga podsjeti ljude i na to koliko može biti okrutno i zlo kada ljudi razmišljaju

Autor s knjigom „Preživio sam Vukovar i Ovčaru” u Sumartonu

o agresivnom smjeru. Zapravo, cilj moje knjige nije bio samo da se bavi opisom događaja i patnji, ona je prožeta kroz jednu duhovnu razinu, tu ne mogu zanemariti ni onaj dio mog života koji me doveo u situaciju da sam počeo knjigu pisati kada sam završio u zatvoru 2008. g. i otvoreno progovorio o zločinu koji sam počinio za kojeg mi je i dan-danas žao i bit će mi uvijek žao da se to moralo dogoditi, ali to je dio ljudskog življenja i svijeta u kojem živimo. Ja sam se uzdao u Boga i

smatram da sam dobio jednu novu šansu i imam puno toga za reći, mislim da trebamo poštivati žrtve, ali trebamo raditi na pomirenju.

– Bili ste u pritvoru 14 mjeseci, gdje ste najveći dio knjige napisali. Možda knjiga ne bi nastala ako ne bi došlo do toga?

– Dvije trećine knjige napisao sam u zatvoru, u samici s puno meditacija, molitve, to me je dovelo do takvih detalja da jednostavno i dan-danas kada čitam, ne mogu vjerovati da je moguće tako se prisjetiti, a ljudi koji su to sa mnom preživjeli, koji su bili isto svjedoci,

Foto: Tiho

Spomen na žrtve na Ovčari

začudeni su kako sam se mogao sjetiti toliko detalja. Inače od malih nogu sam imao dara za pisanje, pa jednom bih sigurno napisao svoju priču, ali u okolnostima samice imao sam uvjete da duboko razmišljam o svemu što se dogodilo sa mnom, i to je dosta pomoglo u nastajanju knjige.

– Mnogo ste pretrpjeli fizički, a i psihički u ratu, pokraj vas su umirali vaši najbolji prijatelji. Neki ljudi bježe od loših uspomena, jer ponovno osjećaju bol, čak i fizičku. Dok ste pisali knjigu, trebali ste se prisjećati svih okrutnosti, kako ste to doživjeli?

– Ne bježim od prisjećanja i ne želim zaboraviti ono što je bilo. Ja sam bio športaš, bavio sam se borilačkim športom, naviknut sam na fizičke i psihičke teškoće, ali zato što sam sve to mogao podnijeti i izdržati to je zahvaljujući Bogu, koji mi je dao snage. Kažem da je čitateljima puno teže psihički kada čitaju moju knjigu jer mnogi od njih sada se suoče sa stvarnošću. Meni je već od tada prošlo 20 godina, vrijeme učinilo svoje i ja više ne osjećam nikakvu mržnju. Imam veliku obitelj, nisam ni imao puno vremena da se bavim svojom prošlošću, ali nisam je htio ni sakriti.

– Prešli ste strahote, pokraj vas su strijeljali i masakrirali ljude, a vi ste se izvukli, da tako kažem. Jeste li o tome razmišljali?

– Kako ne, i knjiga je prožeta tim razmišljanjima, no u najtežim trenucima uvijek sam se obratio Bogu, za svoju krunicu dok sam je mogao držati. Nekad mislim da imam neku zadaću jer mi je pošteđen život. Pokušam o tome razmišljati, ali i bojim se svega toga jer ja još nisam siguran što mi se događa, odlazim, pričam ljudima, događa se da me ljudi pozovu samo zato da bi me zagrlili, to je isto jedan teret s kojim na neki način još i nisam potpuno spreman. Sad sam u situaciji da mogu ljudima nešto reći, ali ja vjerujem da Bog ima sa svakim čovjekom neke zamisli, i u trenucima kada sam trebao biti ubijen i zaklan i kad su me mučili, ja sam se borio s Bogom, pa nisi me valjda stvorio ovako završiti, pa sigurno si imao za mene neku zadaću, da li je to zadaća što sada činim ili neka druga, još nisam dobio odgovore, činjenica da ovo što radim ostavlja puno dobrih poruka, mnogi su me poslušali, a i moje prijatelje, jer to nije samo moja priča. To je jedna odgovornost i prema onim porukama koje šaljemo, nadam se da će mi Bog dalje dati snage i da to sve znam voditi i upravljati. Pokušavam predati ljudima da ni u jednom trenutku čovjek ne smije pomisliti da je nada izgubljena. Moja je utjeha bila i u tome što sam znao da sve nade ne završavaju u ovom našem zemaljskom životu. Nakon svega naučio sam i da Onaj koji mi je tu nadu dao i održavao je, nikada to ne čini bez razloga.

– Još uvijek ima prešućenih ratnih zločina, neistraženih slučajeva. Vi ste na svjedočenju u Haagu ali u knjizi pišete o svjedočenju u Beogradu, u kojem slučaju se radilo o svjedočenju u obranu svojih neprijatelja. Jeste li

Foto: Tiho

bili u dvoumici hoćete li moći to uraditi nakon toliko proživljenih patnji?

– U meni je bilo borbe, ne u tom smislu hoću li otići svjedočiti u Beograd, apsolutno sam htio otići, odlučio sam da ću ispričati svoju priču i samo ću istinu govoriti, međutim ja sam na tom suđenju u Beogradu prvi put bio u situaciji da idem svjedočiti u korist svog neprijatelja. U sudnici na donjem katu su osuđenici, a iznad njih u galeriji sjede obitelji onih čiji su članovi pogubljeni na Ovcari. Tu sam imao nelagodu od naših obitelji da netko neće reći izdajicu, ali s obzirom na moj put koji sam prešao, na moja ratna stradanja, ipak sam vjerovao da oni ljudi neće na taj način reagirati i, zaista, poslije kada sam razgovarao s tim majkama i ženama, onda je bilo sve korektno. Zahvaljujući dvojici neprijateljskih vojnika, upravo Maru i Kinezu, kako pišem i u knjizi, koji su me doslovno pod prijetnjom oružja, ugrožavajući vlastite živote, iščupali od krvnika „ispod noža“, nakon što sam već bio dobro izmučen i izmasakriran i zatim odveden u logor u Srijemsku Mitrovicu, gdje su šanse za preživljavanje ipak bile veće, a odakle sam nakon šest mjeseci pušten na slobodu. Zahvaljujući njima sam danas živ.

– U vašoj knjizi i u njezinom prikazu čini se da ste odista oprostili ljudima koji su vas mučili i pokušali vaše dostojanstvo uništiti, unatoč tomu što je Hrvatskoj rat bio nametnut i da su Hrvati u tome ratu ipak imali goleme gubitke.

– U svakom je ratu stradanje s obadrije strane, međutim brojke govore, koliko je moguće uopće govoriti o ljudima kao brojkama, da su Hrvati mnogo više stradali. Ja samo žalim u bilo kojem obliku zločina što se dogodilo, jer smatram da zločina nije trebalo biti i kad sam razgovarao nakon rata sa svojim neprijateljem u njegovoj kući, rekao je da njihova pobjeda nad Vukovarom s vojnim zločinom je ukaljana. Nažalost, u ratu se događaju vojne pobjede, pobjeda je neka športska terminologija, međutim ono što je najgore u ratu, da se događaju zločini.

– Govorite o opraštanju, čime je i vaša knjiga prožeta. Čini se da vam je uspjelo. Što mislite koliko će trebati vremena proći da osjećaj mržnje nestane i u drugim ljudima?

– Ako govorim kao čovjek, mislim da još treba proći dvadesetak godina i mlađe generacije koje odrastu u miru razmišljat će drukčije, ali gledajući iz perspektive Vukovara, zaista je velik problem, imam osjećaj da još jako dugo se neće dogoditi, jer tamo ljudi žive tako da zapravo trpe jedni druge. Nepovjerenje je svugdje nazočno, zna se tko u koji kafić ide, u koju školu upisuje svoje dijete itd. U Vukovaru postoje hrvatski i srpski kafići, u školama grupe hrvatske i srpske

djece. Nažalost, teške rane će se još dugo pamtili.

– Kažete da treba opraštati, pa možda s opraštanjem i napustiti temu rata i pisati nešto drugo, pozitivnije teme, premda vaša knjiga odiše vjerom u bolju budućnost. Vi sami pokazujete na to da i u najgorim okolnostima se ne smije izgubiti ufanje u čovjeka i Boga.

– Apsolutno. Sada ste vi pogodili moje osjećaje. Kad ja pričam ove tužne turobne teme o ratu, osjetim jednu težinu što me mora prelomiti. Ni u jednom trenutku čovjek ne smije pomisliti da je nada izgubljena. Ipak čitatelj upoznaje se i s mojom utjehom, koja možda i drugom čovjeku daje nadu, kada osjeća životni krah. Nakon svega naučio sam i da Onaj koji mi je tu nadu dao i održavao, nikada ne čini bez razloga. Ja se još želim baviti pisanjem, ali sada ću s ovom knjigom proći pa se nadam da poslije mogu pisati i o puno vedrijim temama.

SERDAHEL – Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“, u suradnji sa Županijskom samoupravom Zalske županije, i ove godine, od 6. do 12. kolovoza, organizira međunarodni omladinski tabor o javnom životu. U tabor se prijavilo 25 srednjoškolaca i studenata. Ove godine, osim pomurskih sudionika, bit će po jedan sudionik iz Bačke, Baranje i Podravine te, po običaju, petero iz Hrvatske. Tijekom programa tabora mladež hrvatskog podrijetla upoznat će se u većim crtama sa zakonom o narodnostima, o narodnosnim izborima, odnosno s djelovanjem Hrvatske državne samouprave. Organizirat će se za njih izlet u Zagreb, biciklistička ruta do mjesta Novog Zrina, blizu Kerestura, razni športski programi, novinarske radionice, učenje lončarstva, kupanje. Gosti, odnosno predavači tabora bit će Branka Pavić Blažetin, glavna urednica Hrvatskoga glasnika, Stipan Balatinac, predsjednik Odbora za kulturu, mladež i vjerska pitanja HDS-a, Anica Kovač, zastupnica HDS-a, Karlo Kóvágó, predsjednik Udruge Zrinskih kadeta. Pri ostvarenju programa pomagat će i Serdahelsko kulturno i športsko društvo.

Leksikon hrvatskih književnih kritičara

U nakladi AGM-a tiskan je Leksikon hrvatskih književnih kritičara, koji portretira točno 101 kritičara sažimajući tako povijest te književne vrste, otkrivajući spoznajna i diskurzivna uporišta kritičkoga govora, podsjećajući na važne kritičarske koncepte, opuse i rukopise. Leksikon je postignuće rada dvadesetak studenata kroatistike zagrebačkoga Filozofskog fakulteta na izbornom kolegiju 'Od čitanja do interpretacije'. Voditelj je projekta prof. Krešimir Bagić, a urednice su Leksikona studentice Marina Mađarević, Tea Sesar, Biljana-Valentina Šklebek i Josipa Zečević.

Leksikonske natuknice tematiziraju 170

godina književnokritičke djelatnosti u Hrvatskoj. Općenito se naime smatra da je književnu kritiku utemeljio Stanko Vraz kada je 1842. u časopisu Kolo počeo objavljivati 'pregled knjigopisni'. On je najstariji, a Marko Pogačar najmlađi uvršteni autor. Uz njih na stranicama Leksikona pojavljuje se plejada okrenutih i intrigantnih kritičkih umova

poput A. G. Matoša, F. Markovića, A. B. Šimića, S. Šimića, M. Krležu, G. Krkleca, A. Barca, I. Mandića, Z. Mrkonjića, V. Visokovića, V. Tenžere, A. Šoljana, B. Donata, Z.

Zime, J. Matanović, J. Pogačnik, R. Perišića i dr. U Leksikon 101 hrvatskoga književnog kritičara uvršten je autor Stjepan Blažetin (István Blazsetin) književni povjesničar, kritičar, pjesnik i prevoditelj rođen u Kaniži (Nagykanizsa) 7. siječnja 1963. godine. Natuknice, među inim, pokazuju da kritičarski diskurzi variraju između književne povijesti i teorije, eseja i feljtona, da se kritike pojavljuju u stručnoj periodici i dnevnim novinama, u audiovizuelnim medijima i na internetu, da osciliraju između apologije i polemike. Leksikon hrvatskih književnih kritičara izdanje je koje nedvojbeno pridonosi usustavljanju kritičke recepcije hrvatske književnosti te koje otkriva prestižne načine govora o tekstu i zapodijevanja dijaloga s ličdoteraturom ili u povodu literature.

- hg -

Barčanski Hrvati u Dubrovniku i Međugorju

Hrvatska samouprava grada Barče od 22. do 25. lipnja organizirala je izlet u Dubrovnik i hodočašće u Međugorje. Na poziv su se odazvale 42 osobe, što je obradovalo organizatore jer se ispostavilo da su mnogi željni takvih izleta.

Mnogi se pitaju, zašto baš Dubrovnik? Dubrovnik je grad jedinstvene političke i kulturne povijesti, svjetski poznate spomeničke baštine i ljepote. Mislimo da za svakog Hrvata izvan domovine vrlo je važno upoznati znamenitosti matice. A u ovo užurbano vrijeme svi mi trebamo ojačati svoju samobitnost, a ovaj je izlet služio upravo tome. Smješteni smo bili u omladinskom hostelu Dubrovnik, koji se nalazi blizu Staroga Grada (15 minuta šetnje). Dubrovnik nas je, kao i ostale turiste iz svijeta, očarao svojom ljepotom, zidinama, mramornim ulicama, prekrasnim građevinama, riznicom, katedralom... Budući da nam je i vrijeme pogodovalo, uživali smo i u moru, suncu.

U nedjelju smo nastavili svoje putovanje u Međugorje, kamo je tog dana stiglo mnogo

hodočasnika jer je bila 31. obljetnica ukazanja. Vraćajući se doma, usput smo stali i u Mostaru. Pošto smo se i duševno okrijepili, stigli smo svojim kućama s mirom u svojim dušama.

Anica Popović Biczak

Trenutak za pjesmu

Ivica Prtenjača

Yves

6.

vrátila sam se među otoke
 moj soul je sada
 pospremljena soba
 ako se javiš iz dubokog kanjona
 iz išarane govornice
 ako se javiš
 pozvat ću te
 u sol i pješčanu kolibu
 među dupine i smrznuto
 vruće popodne
 ako se ikada javiš
 Yves
 ostavit ću narukvicu od
 sedefa pokraj mrtve
 školjke
 namjestiti se bolje na
 stijenu uz more
 i gledati po palubama
 svih brodova
 mada znam
 da ćeš ti doći
 cestom
 to je tako
 u osušenoj suzi
 sunča se
 najljepši biser

SZARVAS – Cervinus Teátrum iliti sarvaško Slovačko kazalište i ove je godine u tom gradu priredilo umjetnički festival koji se odvijao od 16. do 26. lipnja. Festivalu je 21. lipnja sudjelovao pečuški Orkestar Vizin i glumac-pjevač Stipan Đurić. Oni su imali nastup u tamošnjem Kazalištu Vízi s prikazom bogate baštine narodne pjesme i narodne glazbe Hrvata u Mađarskoj. Značajka je spomenutog festivala da publici nudi niz različitih grana umjetnosti. Umjetnički festival Cervinus 2012. tijekom desetodnevnih događanja nudio je koncertne ozbiljne glazbe, kazališne predstave, lovačke priredbe i natjecanje u gađanju lukom i strijelom, sportske programe, povijesne igre ... a u sklopu događanja ustrojen je i susret narodnosnih glumaca.

MOHAČ – Članice likovne udruge »Cro Art« iz Subotice Ruža Tumbas i Cilika Dulić Kasiba sudjelovale su na drugom sazivu kolonije Panon-Mohač. Osim slikarica iz Subotice, u koloniji su sudjelovali članovi udruge »Baranja Art« iz Hrvatske. Kolonija je održana u dvorištu organizatora, mohačke Šokačke čitaonice, a priredena je u sklopu manifestacije »Pranje na Dunavu«. Ruža Tumbas svoj rad nastao u ovoj koloniji poklonila je narodnom poslaniku i mohačkom gradonačelniku Józsefu Szekóu, koji je obećao da će spomenutoj subotičkoj slikarici organizirati samostalnu izložbu u Mohaču. »I ova je kolonija bila ne samo poticaj nego i potvrda nastavka dobre suradnje „Cro Art« s hrvatskim udrugama u Republici Mađarskoj«, izjavio je predsjednik udruge Josip Horvat.

Čepreški festival limene glazbe s Hrvatima

Muzičko prijateljstvo dura četvrto ljeto

Zahvaljujući Hrvatskoj samoupravi u Čepregu, a osobito nje predsjednici Mariji Kralj, gradski puhački orkestar Čeprega s izuzetnom radošću je uspostavio vezu s Puhačkim orkestrom DVD-a Gornji Desinec i od 2008. ljeta redovni su međusobni susreti, gostovanja. Do takove jedne prilike je došlo pred kratkim, u okviru trodnevnoga festivala u Čepregu, kamo su bili pozvani pravoda i prijatelji iz Hrvatske, ali i člani limene glazbe Twisk iz Holandije.

Foto: Béla Kiss

Polag čepreškoga Ognjogasnoga doma 15. junija, u petak otpodne pod velikim šatorom kih sto muzičarova iz Holandije i Hrvatske probuje obladati vrućinu. Marija Kralj, peljačica Hrvatova u ovom gradu, prez problema skoči iz ugarskoga na hrvatski, potom pak na nimški jezik i pozove ovo veliko mnoštvo da se gane na autobuse, jer ne smimo dati preveć vrimenta za čekanje gospodarom u bližnjog Gorici. Pri vinokušanju slobodno je druženje, a najpr se zamu i tambure i simpaticne divojke iz Gornjega Desinca, zvane Namiguše, predstavljaju kusić svojega glazbenoga repertoara, koji se jako vidi i ljudem iz Holandije. Uz dobre kapljice i kolače s orijaškimi koraki biži vrime. Upravo smo se nek spustili u jačenje i razgovore, konkretizirano je gostovanje i čepreških i hrvatskih šipaševa kletu u Holandiji, kad jur moramo najzad putovati na večeru. Pri bogati kotli tri fele gulaša nukaju, dokle limena glazba Holandije začme svoj koncert pred pozornicom. Službeno ov prvi večer su „prisvojili“ ovde živeći Hrvati, zato čuda je naših ljudi i iz okolišnih sel, štoveć strefimo se i s jednom Kanadjankom, ka je rodnom iz Prisiike. Pred nastupom hrvatskoga zbora Jankovića, dica predstavljaju publiku po ugarski i hrvatski najvažnije štacije dolaska Gradišćanskih Hrvatova u ove kraje. Zatim se proširuje i jačka gradišćanska ter velika ovacija gostova. Josip Novosel, predsjednik Puhačkoga orkestra DVD-a Gornji Desinec, ovako opisuje ovo prijateljstvo ko dura jur četvrto ljeto: – 2008. ljeta kad je prvi put boravila naša delegacija u Gradišću, vidili smo da su ovde dobri ljudi i da se more naroditi jedna dobra suradnja. Jedno ljeto kasnije su na našoj proslavi čepreški muzičari i mažoretkinje nastupili. Iako smo morali putovati 2010. ljeta u Njemačku, nismo se mogli odazvati čepreškomu pozivu, ali sad smo ponovno

ovde. S otvorenim srcem smo došli i ufamo se da ćemo pri vas provesti ugodne dane.

Gornji Desinec leži samo 26 km od Zagreba, ima samo 600 stanovnikova, ali jur već od devedeset ljet čuva tradiciju limene glazbe, doznajemo još od predsjednika ki spomene i divojke tamburaše Namiguše ter i dičake, tamburaše ki su ovput takaj s njimi doputovali ter za budućnost još kaže: – Što naliže našega partnerstva sa Čeprežani, mi velike plane nimamo, ali ćemo je opet pozvati u staru domovinu i razmišljamo, kako bi mogli s njimi skupa projti na morje, pred ili za sezonom. Zapravo, potrudit ćemo se i mi da i njim bude tako lipo, kot nam ovde kod vas! – reče još peljač sviračev ki nam podili za dar i njevu bijelu majicu sa službenim emblemom Dobrovoljnoga ognjogasnoga društva iz Gornjega Desinca, a na hrptu sa zlatnim natpisom Music festival Csepreg 2012. Predsjednica mjesnih Hrvatova takaj pohvalno govori o ovom prijateljstvu i veli da

„ovo sve ne spada iz neba, nego se mora puno ljet djelati za to“ ter još istakne: – Naša limena glazba prik nas Hrvatova je došla do ovu vezu, mi smo na ovo jako gizdavi i oni su uprav tako tovaruši našim ugarskim šipašem kot i nam čepreškim Hrvatom. Nismo htili veću važnost dodiliti sebi na ovom festivalu, samo smo malo pokazali s nastupom Jankovićevoga zbora, zač smo mi ovde i nač smo mi čepreški Hrvati gizdavi. Veze se širu, mi smo jedan drugomu ovako na pomoć. A kad smo mi Hrvati skupa, i štimung naraste. To su svi oni mogli svidočiti, ki su ta vikend posjetili Čepreg, kade su pod vedrim nebom marširali i svirali još dodatno limena glazba iz Šoprona i Kisega. Ako pak nas pitate, mirnim srcem moremo vam preporučiti za slušanje Oliverove pjesme, u izvedbi Puhačkoga orkestra DVD-a Gornjega Desinca. To je zaistinu nešto nepozabljivo i izvorno. Garantirana gusinja koža od lipote.

-Tiho-

Jačkarni zbor Janković iz Čeprega

Deseta godina hrvatskoga hodočašća u Komaru

Poslije dva stoljeća u crkvi Male Gospe u Komaru 13. srpnja 2002. godine ponovno je održana hrvatska hodočasnička misa za pomurske i medimurske Hrvate. Otada je već prošlo deset godina, a nije izostala nijedna godina da se ne bi 13. srpnja održalo hrvatsko hodočašće, i to zahvaljujući mjesnom župniku Imreu Szücsu, Blažu Horvatu, rektoru varaždinske katedrale, i Mariji Vargović, predsjednici Hrvatske samouprave u Kaniži.

Profesor Juraj Kolarić

Pomurski su se Hrvati, zajedno s medimurskim vjernicima, 13. srpnja 2012. opet okupili u narodnim nošnjama sa zastavama i križem u ruci da se pjevaju i hrvatske crkvene pjesme uspinju do crkve u kojoj je čudotvorna slika Marije Djevice s malim Isusom, do slike koja mnogim hodočasnicima pridaje duhovnu snagu i vjeru za život u poteškoćama, bolesti i tuzi. I ove se godine okupilo mnoštvo vjernika da se skupa mole na hrvatskome materinskom jeziku.

Crkva Male Gospe u Komaru podignuta je poslije turskih razaranja 1722. g. Posjed je kupio Ferenc Esch, koji je započeo izgradnju sadašnje crkve i prilikom iskopavanja temelja pronašli su u drvetu sliku Marije Djevice s malim Isusom. Slika je premještena u donju kapelicu, ali se, prema kronikama, ona uvijek vraćala na to mjesto, stoga je na ondje izgrađen oltar na kojem se i sada nalazi. Kao čudotvornu sliku započeli su je posjećivati od kraja 18. stoljeća. Grof Lajos Batthyány 1778. g. zatražio je da se po potrebi služe mise na mađarskom, hrvatskom i njemačkom jeziku. Tako su se u 18. stoljeću na tome mjestu održavale i hrvatske mise. Komarska je crkva danas najveće hodočasničko mjesto za iskupljenje u Zadunavlju, a u njoj svakoga mjeseca 13. dana održava se iskupiteljska hodočasni-

Blaž Horvat krenuo je s djecom prema crkvi

ka misa. Ponovno organiziranje hrvatskih misa potakla je Marija Vargović, predsjednica kaniške Hrvatske samouprave, 2002. g. i od tada se svake godine održava 13. srpnja hrvatska hodočasnička misa.

– Nije lako usred ljeta okupiti ljude za razne aktivnosti, mnogi su na ljetovanju, ali za hodočašće uvijek se odazovu, uvijek ima tko će obući narodnu nošnju, tko će nositi križ. Rasporedimo se, svake godine iz nekoga drugog hrvatskog sela nose križ, ali narodnu nošnju obuku gotovo iz svih hrvatskih sela. Ove smo godine angažirali i mlade da i oni obuku narodnu nošnju, jer misu smo posvetili

njima. Oni su naša budućnost. Uspjeli smo doživjeti i desetu hrvatsku hodočasničku misu u Komaru i vjerujem da će se to nastaviti – kazala je gđa Vargović.

Hrvatsku su misu ove godine predvodili prof. Juraj Kolarić iz Zagreba, Blaž Horvat, rektor Varaždinske biskupije, Antun Hobljaj, župnik iz Preloga, i mjesni župnik Imre Szücs. Profesor Juraj Kolarić iz Zagreba pozdravio je okupljene vjernike i naglasio kako u vjeri nema granica, da su hrvatski vjernici uvijek pronašli da se povežu pomoću vjere bez obzira na granice. Obrativši se vjernicima, rekao je kako Hrvati Blaženu Djevicu Mariju nazivaju svojom majkom, kraljicom, kao što ju nazivaju i vjernici u Komaru, da je u Hrvatskoj posvećeno 230 crkava njoj. Spomeo je i to da

Štef Edita Mihović s unucima na hodočašću

Mladi pred oltarom

su Hrvati iz Medimurja organizirali hodočašće i u Búcsúszentlászló koje su svetište nazvali mađarskom Marijom Bistricom. Prema pismenim podacima, bilo je to 1943. g. kada su iz Preloga, Nedelišća, Čakovca, Mačinca hodočastili u to mađarsko mjesto. Kolika je duga tradicija kršćanstva među Hrvatima, potvrdio je i tom informacijom da su Hrvati od svih slavenskih naroda prvi koji su se pokrtili, od svih slavenskih naroda prvi uvode liturgiju na svome jeziku, i tu tradiciju treba slijediti.

Nakon misnoga slavlja slijedio je ophod i blagoslov djece. Misno su slavlje uveličali pjevanjem članovi Crkvenoga zbora iz Preloga i Kaniški tamburaši.

25 ljet shodišća ognjogascsev pri Peruškoj Mariji

Zastupnici vojske, veteranov, carinarstva, hitne pomoći, vinskoga viteškoga reda u Hrvatskom Židanu

U ljetnu dob, tradicionalno, trikrat se moru najti hodočasnici pri kapeli Sv. Hubertusa i na spomin-mjestu Peruške Marije u židanskoj lozi. Da je to čarobno mjesto ne samo po prirodni lipota, nego i zavolj orijaškoga parka spomenikov, u minulom času doznalo je čuda-čuda vjernikov i unutar i izvan naših granic. Prve nedilje u juniju ovde se okupljaju lovci i lugari, a sredinom ljeta, prva julijska nedilja pripada ognjogascem, ki su 1. julijsa, u nedilju, po 25. put hodočastili simo. Ta jubilej su pozdravila i slova biškupskoga pisma. Kasnije su se k ovomu hodočašćenju priključile različite druge organizacije, početo od policajcev, veteranov naoružanih snag, djela-

Trojezičnu mašu su služili (sliva) Tibor Bali, Vilmoš Harangozo i Štefan Dumović

čev hitne pomoći, vojske, graničarov, zastupnici vinskoga viteškoga reda, viteški red žganoga itd., kako i ovput, kad u nediljnoj vrućini poslaniki sedamnaest fele organizacijov su došli ne samo iz Ugarske, nego i iz Austrije i Slovenije. Suprot velike vrućine većsto vjernikov i uniformistov trpilo je ovde žarku sunčanu „nujnost“. Prve nedilje augustuša u čast

Snižne Marije pak se na ovom mjestu najde hrvatsko-ugarska kršćanska mladina u posljednjem akordu omladinskoga tabora Peruška Marija.

Za svečanom povorkom zastavov je započela trojezična maša u celebriranju Vilmoša Harangozoa iz Kisega, Tibora Balia iz Külsöváta ter židanskoga farnika Štefana Dumovića. Mašu su svojim jačenjem polipšale jačkarice, Nimice iz Kőszegfalve ter hrvatski ženski zbor Peruška Marija iz Hrvatskoga Židana. U prodiki je Vilmoš Harangozo širio Božje riči u svezi s kršćenikom, ki se narodi za vjeru i ufanje. Gdo sa svojom peldom zemaljskoga žitka nabavi kinče ter vridnosti, sričan će biti i u vjekovječnom žitku. Pravi kršćan zna cijeniti svaku malu stvar i u svakom mu činu se čuti Božja volja. „*Moram stati sigurni u vjeri, vježbajmo milosrdnost i potrudimo se da u svem budemo izdržljivi i otporni* – bila je poruka kiseškoga farnika, rodnom iz Petrovoga Sela. U okviru svete maše su različite organizacije položile vijence pri spominki svecev pojedinih meštrijov. Zatim

Pri spomeniki, po tradiciji, i ovom prilikom su položeni vijenci

Blagoslavljanje žganoga i ikonov Sv. Mikule

I ovput je došlo većsto hodočasnikov

je pak došlo i do blagoslavljanja lipoga broja flošov žganoga ter ikonov Sv. Mikule, koje su na kraju maše i podiljene novim članom Viteškoga reda, med njimi Štefanu Dumoviću ter i predsjedniku Ugarske gospodarske komore Laslou Parraghu, rodnom iz Unde. Svetačni govori brojnih peljačev i direktorov nazočnih organizacijov, čestitke i pohvalne riči, kulturni program takaj nisu falili. Za službenim aktom svi su se shranili u hladovinu i utišili mučnu žedu uz pominkanje i sprijateljvanje. Zadnja točka ovoga jubilarnoga shodišća bila je litanija, za kom su nazočni obećali da će se znova okupiti na ovom sveetišću za jedno ljeto.

Kup hrvatske zajednice u Potonji

Hrvatska samouprava Šomođske županije, Zastupničko tijelo potonjske Seoske samouprave i tamošnja Hrvatska samouprava 7. srpnja u Potonji su priredili Kup hrvatske zajednice, regionalni malonogometni turnir za podravska naselja. Na nogometni se kup prijavilo pet momčadi iz Podravine i jedna iz Hrvatske.

Nogometni je kup započeo u ranoposlijepodnevnom satima. Sudionike nogometa pozdravili su predstavnici organizacije Jozo Solga, predsjednik Hrvatske samouprave Šomođske županije, Tomo Reiz, potonjski načelnik, i Jozo Dudaš, predsjednik potonjske Hrvatske samouprave. Nakon izvlačenja ždrijeba momčadi iz Dombola, Martinaca, Novoga Sela, Lukovišća, Potonje i Gornje Bazje (prijateljsko naselje sela Potonje) u velikoj vrućini hrabro su krenuli na nadmetanje. Vrućinu iznad trideset stupnjeva nije bilo lako podnijeti ni gledateljima pokraj nogometnog terena, a kamoli nogometašima, koji nisu štedjeli jedni druge, nego se borili za svoje dobre rezultate. Nekima je, dakako, to uspjelo bolje. Osvajivši prvo mjesto, najuspješnija je bila dombolska momčad, drugo je mjesto izborila potonjska

Nogometaši iz
Hrvatske
i organizatori

POTONJA – Programi Kolo festivala u tom selu ostvaruju se pomoću Ureda za razvoj poljoprivrede i regija iz natječaja preko fondova Europske Unije. Mjesna samouprava iz spomenutog izvora dobila je putem natječaja 1 200 000 forinti radi njegovanja hrvatskih narodnih običaja, a ove je godine cilj dvodnevne priredbe Kolo festivala popularizacija kola.

Zastupničko tijelo
potonjske Seoske samouprave i
Hrvatska samouprava naselja
te Hrvatska samouprava Šomođske samouprave
srdačno Vas pozivaju na

KOLO-festival

koji će biti priređen

11. kolovoza (subota) 2012. godine.

Program priredbe:

Šport – običaj – kolo

09:00 „Kup sela Potonje 2012” – malonogometni turnir.

Prateći programi:

10:00 Dječji programi, skakaonica, trambulin

10:00 Izložba slikara Jozef Fučkara

12:00 Objed

(na koji očekujemo stanovnike sela)

13:00 Proglašenje rezultata, predaja odličja

14:00 Vožnja konjskom zapregom

15:00 Međunarodna nogometna utakmica

Gornje Bazje–Potonja

17:00 Sveta misa na hrvatskom i mađarskom jeziku, u

mjesnoj rimokatoličkoj crkvi

18:00 kulturni program:

Evelin Reil & Barna Lipics

KUD Podravina

Stipan Đurić

KUD Drava

20:00 Večera za pozvane goste i za one koji su nastupili

Podravka parti

Dj.: Pauk

momčad, a za njima gornjebazjanska momčad. Inače Potonja i Gornje Bazje imaju prijateljske odnose već od 1971. godine, a zbližio ih je upravo nogomet. Najboljima su uručeni pehari, a sudionicima spomenice. Dodijeljena su priznanja i igračima koji su se istakli na određenome nogometnom polju. Najboljim igračem proglašen je Gornjebazjanin Ilija Trivanović, za najboljeg vratara Potonjanin Roland Gali, a

najviše je golova dao Dombolac Blaž More. Slijedilo je druženje uz večeru i kapljicu, gdje su nogometaši raspravljali o igri i o aktualnim športskim događanjima. Druženje podravskih nogometaša u Potonji nije prvi put. Potonjani su uvijek iz- vrsni domaćini, kao i ovaj put. Da su ljubitelji nogometa opet mogli provesti jedno ugodno popodne, tome je pridonio Balaž Čendeš, predsjednik Nogometnog saveza Šomođske županije, koji je materijalno potpomogao nogometni susret. Na nogometnom kupu nazočio je načelnik Općine Lukač Đuro Bukvić, koji je ujedno i dopredsjednik Županijskoga nogometnog saveza Virovitičko-podravske županije.

- Beta -

Pobjednička dombolska momčad

Život u skladu s prirodom

Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski” već godinama organizira Tabor o zaštiti okoliša, odnosno o zdravom načinu življenja. Ove je godine on održan od 25. do 29. lipnja i prijavilo se čak 48 djece. Voditeljica je Tabora svake godine Monika Balažin, doravnateljica ustanove, a njezini pomoćnici su nastavnici.

Izradila: Dijana Kovači
iz Fifehaža

U šatoru Aleksandra i Rebeka

Pred pokret u bečehelski vinograd

Scenarij Tabora sličan je svake godine, oblikuju se družine, svaka treba izraditi svoju zastavu, svoj privjesak. Prema dnevnom redu Tabora, svako jutro je održana gimnastika, a za pripremljanje doručka uvijek je odgovorna jedna družina. Tijekom tjedna bila je igra burze, živi stolni nogomet, pečenje slanine, lepinje, izlet biciklima u bečehelski vinograd. Nije izostavljen ni dan o zdravoj hrani. Patronažna sestra Biserka Novinić Nemet pripremila se sa zanimljivim zadacima i priredila je za djecu kviz. Bilo je pitanja o sastojcima hrane, vitaminima, štetnim učincima cigarete, alkohola i droge, pravilnoj njezi tijela. Za križaljke, rebuse i druge zadatke dobivene su i simbolične nagrade. Družine su

skupa s patronažnom sestrom i nastavnicima pripremile zdravu i ukusnu hranu s mnogo povrća i voća. Dva dana provedeno je u prirodi u šatorima u obližnjem mjestu Vlakinji (Valkonya), koje je okruženo šumama. To je bila prava pustolovina za sudionike: postavljanje šatora, traženje plodova u šumi, igra tzv. borbe skrivača s brojevima, traženje blaga po šumi, učenje pjesama uz logorsku vatru, što je prema riječima djece bilo najzanimljivije. Nakon završetka Tabora svi su se vratili svojim kućama s mnogo uspomena, a i novih saznanja.

Djevojke su jače

Beta

Snimke: *Katica Balažin*

Pohodnici tabora s majstorom Mikijem

Tamburaški tabor u Koljnofu

U organizaciji Društva Hrvati i Koljnofskoga hrvatskoga društva su imali opet mogućnost talentirani tamburaši dotičnoga sela, i neki gosti iz Tukulje i Austrije, jedan tajedan dugo vježbati s majstorom Damirom Mihovcem u Gradišću, poznatim „Mikijem” iz Markuševca. Završni koncert su imali petak, 13. julija, u mjesnom restoranu Levanda. Kako smo čuli od majstora, rezultat zrcali i marljivost i stručnost ovih tamburašev. Ov tabor je još financijski potpomagala i Hrvatska samouprava Koljnofa.

Ingrid Klemenšić

Potpisivanje Sporazuma o zbratimljenju Gare i Topolja, odnosno Općine Draž

Izaslanstvo naselja i garsko Omladinsko plesno društvo na „Baranjskom bećarcu”

Nakon uspostavljanja prve suradnje prijateljskih naselja Aljmaša i Bizovca (1994), zatim Hrvatske samouprave sela Santova i Petrijeva, Bačina i Bačine, Dušnoka i Vođinaca, Baje i Labina, suradnja bačkih Hrvata s naseljima u matičnoj domovini obogaćena je još jednim zbratimljenjem. U okviru svečanog otvorenja kulturne manifestacije „Baranjski bećarac” koji je – uz prekid za vrijeme Domovinskog rata u Hrvatskoj – od 1987. godine priređen 18. put, 1. lipnja u sklopu «Revije tradicijskog ruva» u baranjskome Topolju u Hrvatskoj upriličeno je svečano potpisivanje sporazuma o prijateljskoj suradnji Gare i Topolja. U izaslanstvu su bili predstavnici Samouprave naselja i Hrvatske samouprave sela Gare, koje su predvodili načelnik Béla Faa i predsjednik Hrvatske samouprave Martin Kubatov.

Sudionici revije nošnje zajedno na pozornici

Revija tradicijskog ruva i potpisivanje okvirnog sporazuma o prijateljskoj suradnji

Od 1. do 2. lipnja u Topolju, mjestu u Općini Draž, okupili su se zaljubljenici u tradicijsku kulturu, čime je nastavljen lijep običaj čuvanja tradicijskog ruha i običaja naših starih, običaja koji su nas održali. Tradicionalna kulturno-turistička mani fes tacija otvorena je s pjesmom „Vesela je Šokadija” u izvedbi gostu jućih tamburaša Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog društva „Matija Gubec” iz vojvodanskog Tavankuta. Svojom nazoč nošću svečanost su uve ličali i članovi izaslanstva, sada već prija teljskog naselja Gare, ali i gosti iz Olasa iz Mađarske.

Ovogodišnji „Baranjski bećarac”, iz godine u godinu sve ljepšu i boju manifestaciju, otvorila je predsjednica manifestacije Eva Balatinac, koja je pozdravila okupljene, među njima posebno čelnike i vijećnike sela Gare i tamošnje Hrvatske samouprave, predstavnike sela Olasa, i sve sudionike, zahvaljujući glavnom pokrovitelju Općini Draž.

„Uživajmo u nošnji, pamtimo je dobro, a navečer se zabavljajmo na šokačkoj večeri” – reče Eva Balatinac.

Zatim se okupljenima obratio i načelnik

nošnji, koji predstavljate sve bogatstvo naše baštine i tradicije, a raskoš i bogatstvo naše narodne nošnje pokazuje kako se nekad živjelo na ovim prostorima” – reče načelnik općine.

Na reviji narodnih nošnji predstavili su se učenici draške osnovne škole koji su prikazujući baranjski svatovac, nastupili u pratnji poznate gajdašice Anite Šteter. Prije je bilo tri kategorije, divojke, snaše, momci, a ove godine malo drukčije predstavile su se male „reprezentacije”. Uslijedila su predstavljanja sudionika, prvo skupine iz Duboševice, nadalje Baranjskoga Petrovog Sela, Draža, ekono- etno sela Gajića, Gare, vojvodanskog Tavankuta, te Topolja. Nakraju, dolaskom svih sudionika na pozornicu, uručene su im spomenice.

U okviru svečanog otvorenja kulturne manifestacije „Baranjski bećarac” 1. lipnja u sklopu „Revije tradicijskog ruva” u baranjskome Topolju u Hrvatskoj upriličeno je svečano potpisivanje sporazuma o prijateljskoj suradnji sela Gare i Topolja. Sporazum o trajnoj suradnji i prijateljstvu, čiji je tekst pročitao na oba jezika, na mađarskom jeziku pročitao je Martin Kubatov, a na hrvatskom poznati televizijski voditelj Branko Uvodić, voditelj revije narodnih nošnji.

– Uspostavlja se trajna suradnja i prijateljstvo između općine Gara u Republici Mađar-

Općine Draž Stipan Šašlin ističući kako, prema okupljenim sudionicima, „Baranjski bećarac” dobiva međunarodni karakter. „Prije svega to je naš domaći Bećarac, jer on okuplja sve najbolje što mi imamo u našim selima, u našoj općini, u našoj Baranji. Posebno bih pohvalio sve vas koji ste danas u narodnoj

Omladinsko plesno društvo iz Gare u svečanome mimohodu

skoj i Općine Draž u Republici Hrvatskoj u svrhu razvoja i unapređivanja odnosa pograničnih općina. Općina Gara i Općina Draž osim što će razvijati suradnju na području prosvjete, kulture, sporta, zaštite i unapređivanja zaštite i unapređivanja prirodnog okoliša, razvoja turizma i uspostavljanje suradnje gospodarskih subjekata, razmjene znanja i iskustava u razvoju uprave i lokalne samouprave, potpisnici sporazuma posebno će poticati razvoj suradnje Hrvatske samouprave općine Gara i Vijeća mađarske nacionalne manjine Općine Draž radi obostranog unapređivanja i poboljšavanja položaja nacionalnih manjina. Posebno će se razvijati suradnja mjesne samouprave dviju općina, a nositelji suradnje bit će Mjesni odbor Topolje i Hrvatska samouprava naselja Gara. Općina Gara i Općina Draž organizirat će najmanje jedanput godišnje zajedničke sastanke na kojima će se razmatrati ostvarivanje ciljeva sporazuma i razmatrati drugi oblici suradnje pograničnih općina dviju država. Ovaj sporazum sačinjen je u dva primjerka, na hrvatskom i mađarskom jeziku, a obadva teksta su jednako vjerodostojna. U Topolju, 1. lipnja 2012. godine. U potpisu Stipan Šašlin, načelnik Općine Draž, i Adam Veseli, predsjednik Mjesnog odbora Topolje, s naše hrvatske strane, te Bela Faa, načelnik općine Gara, i Martin Kubatov, predsjednik Hrvatske samouprave naselja Gare.

„Drago nam je da je došlo do potpisivanja sporazuma između Gare i Topolja. Ima dosta godina kako se to pokušavalo, a evo sada je i ostvareno. Nadam se da ćemo ovu suradnju poboljšati” – reče gosp. Veseli prigodom uzvratnog potpisivanja sporazuma o suradnji.

„U ime Općine Draž mi potičemo regionalnu suradnju tako da smo u proteklih nekoliko godina potpisali niz sporazuma i u Republici Mađarskoj i susjednoj Vojvodini u Srbiji, a postoji i suradnja u Bosni i Hercegovini. Sve to skupa radimo za boljitak naših žitelja i cijele ove regije. Vjerujemo da će se ova regija povezati i da ćemo živjeti bolje. Ujedno želimo ugodan boravak našim gostima iz Mađarske

–reče načelnik Općine Stipan Šašlin.

Na naše zanimanje kako je sve počelo, ali i o mogućnostima buduće suradnje, i boravku u Topolju, garski načelnik Béla Faa kratko nam reče:

„Nisam ja nadležan glede toga kako je sve počelo. Znam da je ova veza uspostavljena još u vrijeme Domovinskog rata. Onda su se sreli prvi put čelnici dvaju naselja. Sa svoje strane dao sam doprinos u svibnju prošle godine kada smo prvi put gostovali u Topolju s nogometnom momčadi. Odmah sam prešao na stvar i potaknuo pitanje može li se suradnja koju su svojevremeno potaknuli naši prethodnici ostvariti. I gospodin predsjednik Mjesnog odbora Adam Veseli i načelnik Općine Draž Stipan Šašlin bili su otvoreni za suradnju na kojoj su naši prethodnici već godinama radili.

Bit sporazuma je da se suradnja ostvaruje na svim područjima u kojima je moguće. Mislim prije svega na šport, kulturu, prosvjetu, obrazovanje i zaštitu okoliša, jer to su sve stvari koje daju temelje budućoj suradnji prijateljskih naselja. Uvjeren sam da ćemo to uspješno ostvariti. Dva puta smo već gostovali u Topolju s nogometnom momčadi, danas smo sudjelovali na reviji narodne nošnje s našom bunjevačkom nošnjom, a sutra će u programu Baranjskog bečarca sletom bunjevačkih plesova nastupiti i Omladinska plesna skupina iz Gare. U potpunosti sam zadovoljan sa sredinom, gostoprimstvom, i uvjeren da će naša suradnja biti plodonosna. Naše prijatelje ugostit ćemo već idućega tjedna na Danu sela i konjičkom natjecanju u Gari”, reče uz ostalo garski načelnik.

Izrazivši zadovoljstvo što je napokon došlo do potpisivanja okvirnog sporazuma o suradnji, Martin Kubatov, predsjednik garske Hrvatske samouprave ističe:

„Hrvatska samouprava, na čelu s predsjednikom Stipanom Krekićem, još 2003. godine postigla je dogovor, uobličen je i tekst okvirnog sporazuma, ali budući da je došlo do nekih političkih promjena, sporazum nije potpisan. Prošle godine opet smo pokrenuli

razgovore, a evo sada smo ostvarili završni čin, potpisivanjem sporazuma o uspostavljanju prijateljske suradnje s Topoljem, odnosno Općinom Draž. Lani smo gostovali u Topolju s nogometašima i ribičima, a sa strane naših prijatelja potaknuta je i suradnja vinara odnosno dobrovoljnih vatrogasaca, ali, nažalost, ovo posljednje mi uopće nemamo, a vina koja imamo samo po kućama, nisu za natjecanja. Danas smo se dobro osjećali, vidjeli smo lijep program, reviju nošnji, na kojoj smo se i mi predstavili s bunjevačkom nošnjom.”

Tom prigodom u okviru revije hrvatske nošnje, koju je vodio Branko Uvodić, Garsi su predstavili garsku bunjevačku nošnju. Obitelj Murinji iz Gare predstavila se u izvornoj nošnji, koju je prikazao Martin Kubatov.

Nakon uvodnih riječi Branka Uvodića, kako se tradicijska kultura isprepliće, a da granice ne dijele ljude, nego bi one trebala spajati, Martin Kubatov je opisao garsku bunjevačku nošnju.

– Žensku nošnju čini gornja svečana suknja od svile, košulja ili oplećak, na rukavima i oko vrata šlingana. Donje rublje se sastoji od skuta, a priko njih se oblače donje suknje. Prusluk se nosi od svile priko košulje, a na nogama vezene papuče. Muške košulje su nabrcane na leđi i na rukavima, a priko njih se nosi prusluk. Čakšire su bričes, koje se nosu sa kožnim čizmama, a na glavi se nosi šešir. Nošnja mladih razlikuje se od nošnje starijeg svita. Ona je bile boje, sastoji se od bluze, odnosno bile šlingane i dobro uštirpane suknje i pregache. Sve je to pravo umijeće ženskoga ručnog rada. Nose se dvi podsuknje, a uz ovo bilo ruvo nose se vezane papuče rukom izrađene. Žene nose mendeše od dukata.

Omladinska plesna skupina iz Gare na smotri folkloru „Baranjskog bečarca”

U subotu, 2. lipnja, Garsi su opet putovali u Topolje. Selo je bilo bučno od gostujućih osam kulturnih društava, od Zagreba preko Slavonije do mjesnih skupina. Mađarsku je zastupao jedino omladinski KUD Gara. Okupljanje je bilo u mjesnoj šokačkoj etno-kući, gdje su se sakupili svi KUD-ovi na skromnu zakusku i slikanje. Zatim je slijedio svečani mimohod kulturnih skupina na glavnoj ulici sela do doma kulture. Plesače su predvodili konjski dvoprezi, a pratili su ih svirači. U prigodnome kulturnom programu nastupilo je deset KUD-ova, među njima i Omladinsko plesno društvo iz Gare s bunjevačkim plesovima. Pokraj doma kulture na slobodnoj pozornici KUD-ovi su izveli dvosatni kulturni program sa šarenim koreografijama. Garsi su nastupili sa svitom bunjevačkih igara. Kako je i najavljeno, 10. lipnja, na Danu sela i konjičkom danu, izaslanstvo sela Topolja uzvratilo je posjetom novostečenomu prijateljskom naselju.

Tekst i slika: Stipan Balatinac i Martin Kubatov

Domaćini i gosti (slijeva načelnik Općine Draž Stipan Šašlin i predsjednik MO Topolje Adam Veseli, zdesna Martin Kubatov i Béla Faa) razmijenili su sporazum o suradnji i darove

info: facebook.com/60 lit skupa

Hrvatsko kulturno društvo Gradišće iz Petrovog Sela povodom proslave 60. obljetnice svojega postojanja srdačno poziva Vas i vaše prijatelje na jubilarnu priredbu **60 lit skupa**

18.08.2012.

Od 21h koncerti

Ritam Cafe **Plavi Orkestar Pax**

19.08.2012.

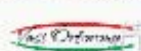
14.00 Misa uz pratnju Tamburaškog orkestra i zbora Pinkovca

15.30 Svečani program u kojem nastupaju: bivši i sadašnji članovi HKD Gradišća, Boglya Népzenei Együttes, Gencsapáti Hagymányörző Néptáncgyüttes, Gruppo Folkloristico Toma Toma, Medunarodni folklorni ansambl, Pjevački zbor Ljubičica, Tamburaški orkestar i zbor Pinkovac

18.30 Specijalitet Petrovoga Sela: šudljice

20.00 Tamburaški saslav Kristali

21.00 United Folk Orchestra

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa

ŠAROŠ – U tome malom naselju nedaleko od Pečuha, s tristotinjak stanovnika hrvatske, njemačke i mađarske nacionalnosti, 14. srpnja priređen je Dan manjina. U organizaciji Hrvatske i Njemačke samouprave Dan je otpočeo u popodnevним satima s kulturnim programom. Hrvate su predstavljali: srednja i velika skupina, te tamburaši salantskoga KUD-a Marica s bunjevačkim, bošnjačkim pomurskim i sla-

Organizatori Dana manjina u Šarošu

Svirci KUD-a „Marica” iz Salante

vonskim plesovima, kozarski pjevački zbor s bošnjačkim pjesmama, Ženski pjevački zbor „August Šenoa“ s bošnjačkim i podravskim napjevima, te plesači mohačke Šokačke čitaonice sa šokačkim plesovima. Predstavljajući Nijemce, nastupili su bračni par Hahner s njemačkim i mađarskim omiljenim pjesmama, pjevački zbor i plesna skupina iz Feketića (Feked) s njemačkim pjesmama i plesovima. Nakon programa svi su gledatelji ugošćeni ukusnom večerom, a u večernjim se satima održao i bal, uza svirku Orkestra Juice.

Vesna Velin

